

Kursutvärdering Verksamhetsstyrning HT2009

Detta är en kursutvärdering av verksamhetsstyrningskursen HT 2009, baserad på data från första ordinarie examination, min erfarenhet från kursen genom att ha varit lärare, samt baserat på studentutvärdering enligt min mall och därför enligt mina normer. Högskolans egen studentutvärdering kommer att meddelas via högskolans eget system, men också via min hemsida, i den mån jag får studentutvärderingen. Anledningen till att jag inte beaktar högskolans studentutvärdering är att den rymmer irrelevanta politiska inslag, den innehåller inte för kursen relevanta frågor, som t ex studenternas upplevelse av läraren, den möjliggör inte statistisk behandling och den levereras för sent.

Förslag på förändringar finns sist i utvärderingen.

Kort beskrivning av kursen och dess resultat ges i tabellen nedan.

	2009	2008
antal högskolepoäng	7,5hp	7,5hp
antal registrerade studenter	ca 37	okänt
antal aktiva studenter	23	24
antal examinerade studenter	27*	21
antal timmar till kursen	100	100
antal kontakttimmar, föreläsning	24	21
antal kontakttimmar, laboration	6	6
antal personaltimmar	133	181
Utfall ordinarie tentamen		
Antal underkända	19 (70%)	15 (71%)
Antal Godkända	5 (18%)	5 (24%)
Antal Väl Godkända	3 (11%)	1 (5%)
Genomströmning	*%	25%

* Det var inte möjligt att urskilja omtentander.

Undervisningen har bedrivits i form av en stor föreläsning i veckan (totalt 7 föreläsning á 3 timmar, totalt 21 timmars föreläsning), kombinerat med 6 praktikfall, totalt 6 timmar praktikfallsdiskussion. En gästföreläsare, Philippe Very från Edhec, Nice höll en gästföreläsning om strategiimplementering. Totala antalet kontakttimmar blev 30, d v s av den formella budgeten allokerades 30% till kontakt i lektionsrummet. De få föreläsningarna beror på att jag försökt att hålla mig inom kursens budget. Det totala antalet timmar som jag lagt ned på kursen, t o m denna kursutvärdering och skrivningsgenomgång, men exklusive genomförande av de två ytterligare tentorna är 133 timmar. Oförmågan att hålla budgeten beror på att jag genomfört en kurslitteraturförändring, där en bok ersatt två andra böcker, samt att mina ambitioner inte

är i paritet med högskolans, så som de uttrycks i resursallokeringen. Orsaken till skillnaden relativt förra året beror på att det var första gången för mig på kursen.

Praktikfall används för att underlätta begripandet av begrepp och modeller genom praktiska tillämpningar. De har inte varit betygssatta, då det skulle kräva än större resursuppföring. Det framför i studenternas kommentarer (nedan) som en kritik mot kursen. Då utvärdering kräver noggrann läsning, eftertanke och skicklighet i formulering av omdöme, förbrukas mycket tid. Det är helt enkelt inte möjligt att genomföra med den befintliga resursramen. Däremot håller jag med studenterna, att kursen hade blivit mycket bättre om det hade gjorts. Men, någonstans slutar min beredskap att ge upp min fritid för att bedriva en kvalitativt mycket god utbildning. Däremot gjorde jag en inspektion av varje inlämnat fall, för att se om någon missförstod uppgiften. Då gjorde jag också indikativa bedömningar, vilket jag brukar använda för att genomföra sambandsanalyser relativt examinationsresultat. De kan jag emellertid inte lämna ut, då de inte uppfyller de kvalitetskrav man måste ställa på meddelad utvärdering. Jag bibehåller dock övertygelsen att praktikfall underlättar inläringen.

Likt tidigare års erfarenhet, deltog överraskande många studenter i praktikfallen, i alla fall på den skriftliga delen.

Nedan finns en tabell som anger hur stor andel av de aktiva studenterna som lämnade in skriftliga presentationer. Jämförelse görs med förra året eftersom fallen var liknande eller identiska.

% inlämnade	2009	2008
Fall 1	78	75
Fall 2	61	95
Fall 3	44	71
Fall 4	78	29
Fall 5	70	46
Fall 6	65	25

Betydligt mer än hälften av de som någon gång visat aktivitet lämnade in fallen, vilket vittnar om en god inställning. Medan förra årets grupp minskade sin inlämningsfrekvens, höll årets grupp en tämligen konstant frekvens.

Däremot var aktiviteten på praktikfallslektionen lägre. Jag misslyckades med att förmå studenterna att känna trygghet i klassrummet och därmed våga presentera. Det bildades en 'bänk' för dem som inte önskade delta aktivt, men som ville vara med på praktikfallsgenomgången. Nedanstående foto visar 'bänken' och några av de som var aktiva på en av praktikfallsgenomgångarna. Om jag minns rätt var detta dagen innan en juridiktentamen, vilket kan förklara 'bänkens' numerär. Och därmed också nackdelen med att läsa två kurser. Men jag är oerhört glad att studenterna kom och tog del av praktikfallen, trots att de inte hade haft möjlighet att förbereda sig. 'Bänken' visar därför ambition! Fotot visar även ett gott humör hos studenterna. I studenternas kursutvärdering får det sociala klimatet 5,2 i genomsnitt, vilket kanske återspeglar min oförmåga att skapa

förtroende för varandra i gruppen. Förmågan att kommunicera utvecklades inte heller som de andra kriterierna enligt studenternas kursutvärdering, där genomsnittet var 4,8 relativt de andra medelvärdena som ligger kring 5,3. Bland de muntliga kommentarerna nämns speciellt praktikfallslektionerna som uppskattade. Dock nämns att jag som ledare av praktikfallen i bland misslyckades att låta studenterna tala. Det nämns också att de drog ut över tiden, men det var ett medvetet val av mig, då jag har möjligheten att väga interaktionen och dess betydelse för inläring, mot min teorigenomgång.

En omständighet som bör observeras är att kursen mycket snabbt tappade nästan 40% av sina studenter, från ca 37 studenter, till 23 aktiva studenter. Det visade sig att det var signifikant fler män som lämnade kursen, vilket fick till följd att könsfördelningen bland de aktiva studenterna var 18 (78%) kvinnor och 5 (22%) män. Mina diskussioner med kvarvarande studenter indikerade att det var påstående om arbetsbelastning och om presentation som gjorde att de valde andra kurser. Å ena sidan är det olyckligt att studenter som vill läsa och berika sig i verksamhetsstyrning, flyr kursen. Å andra sidan vinner kursen på att det är av ämnet engagerade och studenter villiga till prestation och presentation som finns på kursen. Det vinner både läraren och kvarvarande studenter på. Jag har dock en viss vana vid att studenter flyr mina kurser. Det är en rationell gärning, givet sina individuella prioriteringar avseende arbetsinsats, betygsrisk och intresse. Mitt hopp står dock till de som vill bilda sig, de som njuter av ett ämne, nästan oaktat arbetet det kräver, och som likt mig, hoppas att insats idag, lönar sig imorgon, men kanske även idag. De 23 som stannade tillhör den senare gruppen.

Tentamensresultaten från VT2008 visade att ju bättre bedömning i praktikfallen och ju fler praktikfall man lämnade in, ju högre poäng fick man på tentamen. Detta året visar en

sådan sambandsanalys ingen korrelation mellan bedömningen på praktikfallen. Däremot kvarstår en positiv korrelation mellan antal inlämnade fall och poäng på tentan.

Till ordinarie tentamen kom 27 studenter, varav 4 lämnade blankt. Resultatet blev likt förra året, att 30% blev godkända. Detta året förekom dock fler Väl Godkända studenter. Med tanke på att det förekom omtentander, som erfarenhetsmässigt har svagare resultat, finns en antydning att detta årets studenter presterar något bättre än förra årets.

Resultatet är dock fortfarande inte bra. En orsak kan vara att mina krav inte är i paritet med den övriga utbildningen. Studenterna har två böcker, tiotal artiklar, gästföreläsning och sex praktikfall på kursen och en tentamen som inte är en 'genomströmningstentamen'. Detta anser jag är god belastning på en kandidatkurs. Om detta är orsaken kan det blott åtgärdas genom att jag inte ges möjlighet att ansvara för kursen, alternativt att den övriga utbildningen anpassas sig till min kravnivå. Det kan bero på att jag, som enda lärare på kursen, brister i förmåga att engagera studenterna till en god inläring. Även här är åtgärden att jag ersätts med lämplig lärare. Det kan bero på att studenterna saknar förmåga att tillgodogöra sig en kandidatnivåkurs. Det vägrar jag tro på, och den hypotesen skall falsifieras genom att studenterna producerar sagolikt bra kandidatuppsatser. En pedagogisk åtgärd vore att tillämpa examination på praktikfallen.

Olika univariata analyser (Mann-Whitney U, Spearman's rho) av resultaten visar samband mellan antal poäng och antal inlämnade praktikfall, hur länge studenten satt på tentamen, samt kön, där kvinnor har sämre resultat än män. Det kan te sig överraskande att männen har bättre resultat, då kvinnor i allmänhet presterar bättre på utbildningar än män. Det kanske kan förklaras av att det framför allt var män som lämnade kursen efter första lektionen. Det är tänkbart att det inte var prestationsmässigt slumpmässig reducering av män.

En multivariat analys, som är något oegentlig, visar på samma resultat, med justerat R^2 på 0,79.

En viktig skillnad att påpeka relativt förra året är att skillnaden mellan programmen, förvisso antyds, men har försvunnit som signifikant variabel. Beror detta på att programmet har förbättrat studenternas förmåga att ta till sig verksamhetsstyrning på kandidatnivå, att slumpen gett en bättre uppsättning av studenter, eller kanske att studenterna detta året skapat en gruppkultur som förbättrar den enskilda studentens förmåga? Det är omöjligt att finna ut vilken som är orsak, men låt oss hoppas på den första, och inse, utifrån min erfarenhet, att den tredje, gruppkultur, kan vara en stark kandidat till dominerande förklaring.

Studenterna kursutvärdering genomfördes genom att de fick ladda ner blanketten själv, eller fick den vid sista föreläsningen, och att den samlades in vid det tillfället. Svarefrekvensen var 104% av de aktiva studenterna! Det innebär att minst en besvarade enkäten, men har aldrig lämnat in något praktikfall. Många tack för alla svaren. Hög

svarsfrekvens är ett kvalitetstecken på kursens studenter att vara villig deltagare i kvalitetssystemet.

En genomgång av studenternas kursutvärdering visar att kursen når acceptabla nivåer på sådana frågor som vad man anser om kursen, om innehållet, socialt klimat och förmåga att skapa akademiskt intresse, d v s frågorna kring självstudier och kritik. Läraren, Sven-Olof Collin, hade god tillgänglighet och kunskap, men var något sämre i sin undervisning. Gästföreläsaren hade lägre genomsnitt, men den högsta standardavvikelsen. Gäster, från praktiken eller från akademien, har ändå ett värde då de bidrar med variation. Bekvämt hade varit om högskolan hade en bank av tillgängliga gäster. Nu får jag utföra all rekrytering, administration och socialitet, varför redan en gäst är ett hot mot kursens budget.

Böckerna fick acceptabel utvärdering. Det mest anmärkningsvärda är att artiklarna fick ett acceptabelt omdöme, trots att en del av dem var svåra, några var kanske lite för triviala, och framför allt, att de var 11 stycken! Artiklar brukar få mycket sämre utvärdering av studenter. Detta resultat visar därför på en mycket god akademisk standard hos studenterna.

En viktig fråga är om kursen påverkar individen. Den frågan fick 5,4 med varians på 1,1, vilket borde kunna tolkas som att kursen har påverkat den enskilda studenten.

Kursen anses tidskrävande. Det framkommer inte riktigt i den numeriska frågan, då den har tolkats olika. Däremot finns tillräckligt med verbala kommentarer om detta. Någon noterar, helt riktigt, att det är en C-kurs. Men jag tror att den är något över genomsnittet i belastning i Riket. Vilket för mig betyder att mina studenter fått den belastning som skall krävas. Jag hoppas att denna belastning är belönande i framtiden.

Blocken om fyra timmar per undervisningstillfälle ses som negativt. Jag medger att detta inte är bra. Ett alternativ är att man har, så som det faktiskt blev några gånger, två timmar praktikfall och två timmar föreläsning, där föreläsningen kan läggas dagen efter. Fler föreläsningar går dock inte att sätta in, då resursramen inte medger det.

Det finns kommentarer om avstånd mellan föreläsning och litteratur. Kursens uppgift är att förmå studenterna att realisera kursplanens lärandemål. Därför finns en lärare och det finns kurslitteratur, där bägge skall understöda studentens inläring. Lärarens uppgift är att ge ram för förståelse, vilket betonas i praktikfallen men även i föreläsningen, och hjälp vid inläsning, vilket ges genom föreläsningar. Däremot är inte föreläsningen en genomgång av böckerna, då vi antar att studenten är läskunnig och självständigt kan ta till sig merparten av litteraturen.

Några föreslår tentamen innan jul. Det är en besynnerlig kommentar, givet alla de kommentarer som säger att tiden är för kort och materialet för stort. Kan man tenteras före jul är ju kursen istället för liten, då den inte behöver all den tid som den är allokerad.

Sambandsanalys av kursutvärderingen avseende ålder och kön (Mann-Whitney) gav vid handen att inga signifikanta skillnader fanns mellan könen. Däremot fanns några ålderskillnader. Yngre uppskattade mer än de äldre lärarens undervisning, Management Control System-boken, gästföreläsningen, och instämde mer i att kursen uppfyllde lärandemålen och stimulerade vetenskaplig kunskap. Då jag inte förstår vad detta beror på, kommer jag att förhöra mig bland studenterna vad detta kan bero på. Det är ju djupt olyckligt om lärarens undervisningseffektivitet och uppskattning av centrala kursböcker är relaterat till åldern.

Åtgärder att vidta

- Eftersom denna kursutvärdering inte läses eller beaktas av sektionen, är det meningslöst för mig att här föreslå åtgärder som omfattar sektionen. Träning i att läsa artiklar, att affärssystemprogrammet borde notera kulturen i denna gruppen för att försöka skapa liknande i de yngre kullarna, o s v, är generering av idéer utan betydelse.
- Överväga en lektionsstruktur där praktikfallen och föreläsningen separeras med en dag.
- Ha ett individuellt samtal med varje student, t ex 15 minuter, där jag framför mina kommentarer utifrån praktikfallslösningar. Det skulle förbruka en arbetsdag, ca 7 timmar, vilket inte finns tillgängligt i budgeten, och därför blir min fritid. Å andra sidan, om det leder till högre genomströmning, minskar antalet omtentamen jag förbrukar arbetstid på. Det kan vara en typiskt win-win-lösning. Det kan testas, och bevaras om genomströmningen ökar.

Öllsjö den 20 januari 2010

Sven-Olof Collin